

BÃO SỐ 3 VÀ CÔNG TÁC PHỤC VỤ PHÒNG CHỐNG BÃO Ở ĐÀI KTTV KHU VỰC BẮC TRUNG BỘ

Nguyễn Xuân Chinh

Đài Khí tượng Thủy văn khu vực Bắc Trung Bộ

1. Diễn biến của bão số 3

a) Đường đi của bão

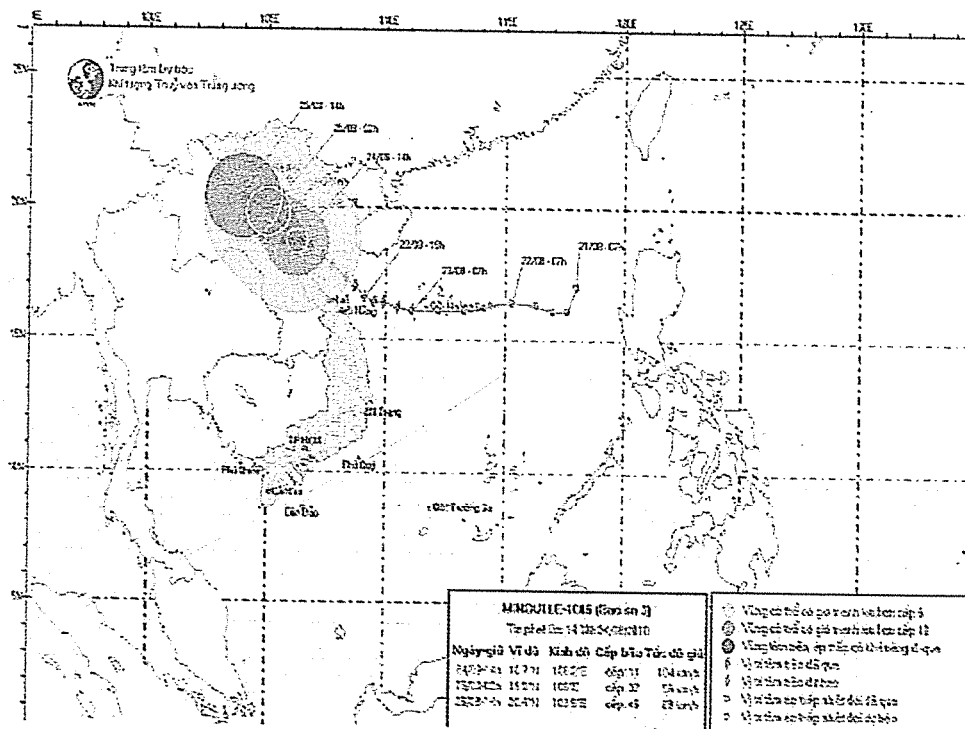
Sáng ngày 21 tháng 8 năm 2010, một vùng áp thấp trên vùng biển phía Đông khu vực Bắc Biển Đông đã mạnh lên thành áp thấp nhiệt đới (ATNĐ). Áp thấp nhiệt đới di chuyển khoảng 5 đến 10km/h theo hướng Tây. Sáng ngày 23 tháng 8, áp thấp nhiệt đới mạnh lên thành bão, cơn bão số 3 trên khu vực Biển Đông (tên Quốc tế Mindulle – 1005). Bão di chuyển theo hướng giữa Tây Tây Bắc, sau chuyển hướng Tây Bắc, mỗi giờ đi được khoảng 20 – 25 km. Đến 19h ngày 23 tháng 8, vị trí tâm bão ở vào khoảng 16,6 độ vĩ bắc; 109,1 độ kinh Đông,

liền huyện Diễn Châu – Quỳnh Lưu (tỉnh Nghệ An). Sức gió mạnh nhất ở vùng tâm bão mạnh cấp 8 (tức là từ 62 đến 74 km một giờ), giật cấp 9, cấp 10. Bão số 3 tiếp tục di chuyển theo hướng giữa Tây Tây Bắc và Tây Bắc, mỗi giờ đi được khoảng 15 – 20 km, suy yếu thành ATNĐ trên khu vực Tây Bắc Nghệ An – Nam Thanh Hóa, đi sâu vào đất liền và suy yếu dần thành một vùng áp thấp trên khu vực Thượng Lào.

Như vậy, cơn bão số 3 đã ảnh hưởng trực tiếp đến tỉnh Nghệ An và một số nơi thuộc Bắc Trung Bộ, gây ra mưa lớn, gió mạnh trên diện rộng, lũ ở hầu hết các triền sông.

cách bờ biển các tỉnh Thừa Thiên Huế - Quảng Ngãi khoảng 90 km về phía Đông Đông Bắc. Sức gió mạnh nhất ở vùng gần tâm bão mạnh cấp 9, cấp 10 (tức là từ 75 đến 102 km một giờ), giật cấp 11, cấp 12, cấp 13. Từ đây, bão số 3 di chuyển theo hướng Tây Bắc dọc theo ven biển từ Đà Nẵng ra Nghệ An. Chiều tối ngày 24 tháng 8, vùng tâm bão đã đi vào địa phận Thanh Hóa – Nghệ An.

Hồi 22 giờ ngày 24 tháng 8, vị trí tâm bão ở vào khoảng 19,2 độ vĩ Bắc; 105,1 độ kinh Đông trên đất

Hình 1. Bản đồ đường đi của cơn bão số 3

Nghiên cứu & Trao đổi

b) Tình hình mưa do bão.

Trong 2 ngày 21, 22 tháng 8 do ảnh hưởng của rãnh áp thấp có trục nối với vùng áp thấp trên khu vực ven biển Trung Trung Bộ kết hợp với nhiễu động sóng ở rìa Bắc rãnh áp thấp nên trên địa bàn khu vực Bắc Trung Bộ đã có mưa vừa, mưa to, có nơi mưa rất to và dông. Nhiều điểm có tổng lượng mưa 50 – 100 mm, có nơi trên 100 mm như: Sơn Diệm, Hòa Duyệt, Vũ Quang, Hương Khê, Chu Lễ (Hà Tĩnh), Hòn Ngự, Cửa Hội, Yên Thượng (Nghệ An), TP Thanh Hóa, Lý Nhân, Cẩm Thủy, Bá Thước (Thanh Hóa). Từ ngày 23 đến ngày 25 tháng 8, do ảnh hưởng trực tiếp của bão số 3 nên mưa to đến rất to, có nơi đặc biệt to, xuất hiện trên diện rộng. Tổng lượng mưa từ 19h ngày 22 đến 19h ngày 25 tháng 8 ở đồng bằng ven biển Hà Tĩnh – Nghệ An phổ biến: 150 – 250 mm, một số nơi có lượng mưa trên 300 mm: TP Vinh 407 mm; Cửa Hội 358 mm;

Nam Đàn 355 mm; Đô Lương 306 mm và TP Hà Tĩnh 305 mm. Ở vùng núi phía Tây Nghệ An và Thanh Hóa phổ biến: 80 – 100 mm. Lượng mưa trong ngày 24 tháng 8 ở nhiều điểm từ 100 đến 200 mm, có nơi trên 200 mm/ngày như: TP Vinh 328 mm; TP Hà Tĩnh 273 mm; Cửa Hội 262 mm; Nam Đàn 205 mm.

Đặc điểm của mưa bão số 3 là mưa to đến mưa rất to, có nơi đặc biệt to tập trung ở phía Nam khu vực và vào ngày 24 tháng 8 năm 2010. Mưa sau bão kết thúc nhanh (ngày 26 tháng 8 ở Nghệ An – Hà Tĩnh không mưa).

c) Gió bão

Bão số 3 đã gây gió mạnh trong đất liền cấp 7 – cấp 8, vùng ven biển cấp 9 – cấp 10; giật cấp 11 – cấp 12. Riêng tại Hòn Ngự có gió giật cấp 14 – cấp 15.

Bảng thống kê khí áp thấp nhất và gió trong bão số 3

Trạm	Khí áp			Gió mạnh nhất trung bình		Giờ (HN)	Gió giật (m/s)	Giờ (HN)
	P _{min}	Δp	Ngày	Hướng	Tốc độ (m/s)			
Kỳ Anh	9941	- 114	24	WNW	17	11h26	23	12h
Hà Tĩnh	9910	- 119	24	WNW	13	14h49	21	16h
Hòn Ngự	9789	- 154	24	S	28	17h45	50	14h30
Vinh	9875	- 245	24	SSW	13	18h38	23	17h30
Quỳnh Lưu	9848	- 180	24	NE	25	17h51	33	17h30
Tĩnh Gia	9941	- 80	24	ENE	13	18h19	23	19h
Thanh Hóa	9991	- 53	24	ENE	12	20h34	18	17h

d) Lũ

Do ảnh hưởng của mưa bão, mực nước trên các sông chính trong khu vực lên nhanh và xuất hiện lũ. Đỉnh lũ trên sông Ngàn sâu, tại Chu Lễ: 12,29 m (03 giờ ngày 25 tháng 8) trên mức báo động II là 0,29 m; tại Hòa Duyệt: 7,94 (05 giờ ngày 25 tháng 8) trên mức báo động I là 0,44 m; trên sông Ngàn Phố, tại Sơn Diệm: 8,97 m dưới báo động I là 1,03 m; trên sông Yên, tại Chuối: 2,34 m (04 giờ ngày 25 tháng

8) trên mức báo động I là 0,34 m.

2. Công tác dự báo phục vụ địa phương

Từ sáng ngày 20 tháng 8 năm 2010, Đài Khí tượng Thủy văn khu vực Bắc Trung Bộ đã có bản tin cảnh báo về vùng áp thấp đang hoạt động ở phía Đông Philippin di chuyển vào Biển Đông và có khả năng mạnh lên thành ATNĐ. Đến sáng ngày 23 tháng 8 năm 2010, ATNĐ đã mạnh lên thành bão,

cơn bão số 3 trên khu vực Biển Đông. Sau khi nhận định bão số 3 có khả năng ảnh hưởng trực tiếp đến khu vực Bắc Trung Bộ, Đài đã chỉ đạo Phòng dự báo, 2 Trung tâm KTTV tỉnh và các Trạm KTTV thường trực theo dõi diễn biến thời tiết, thủy văn và triển khai kịp thời các phương án dự báo, đo đạc, thu thập và truyền số liệu. Các Phòng Quản lý lưới trạm, Máy – Thiết bị và Công nghệ thông tin, Văn phòng và Kế hoạch – Tài chính triển khai các nhiệm vụ được giao để đối phó với cơn bão số 3.

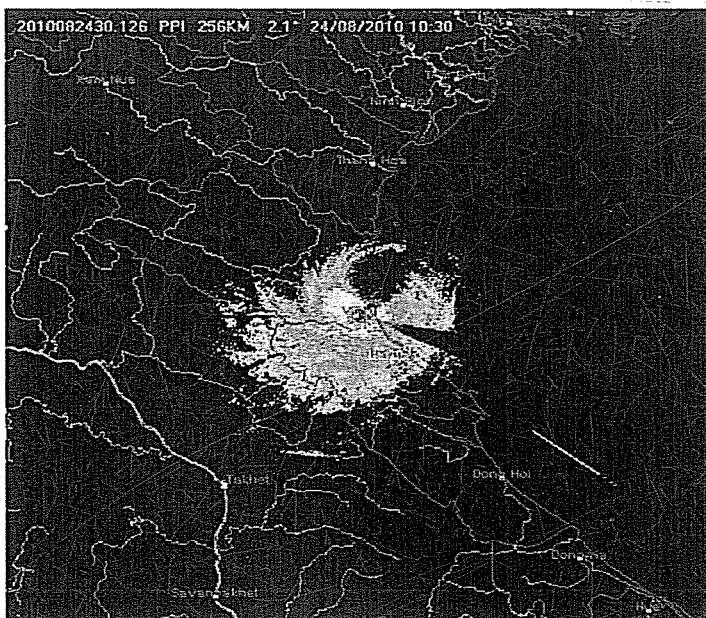
Chiều ngày 23 và sáng sớm ngày 24 tháng 8, Giám đốc Đài và các Giám đốc Trung tâm KTTV tỉnh đã tham gia Hội nghị triển khai công tác phòng chống cơn bão số 3 do UBND các tỉnh tổ chức. Trong các Hội nghị đó, Giám đốc Đài và các Giám đốc Trung tâm đã đưa ra các nhận định khá chính xác về cường độ, hướng di chuyển, thời gian, khu vực đổ bộ của bão và tình hình gió, mưa, lũ do bão số 3 gây nên. Mặt khác, Giám đốc Đài Trịnh Đăng Sơn thường xuyên liên hệ với đồng chí Nguyễn Đình Chi, Phó Chủ tịch tỉnh Nghệ An, các Phó Giám đốc Đài, Trưởng, phó Phòng dự báo thường xuyên liên hệ bằng điện thoại tới Văn phòng UBND tỉnh và Văn phòng BCH PCLB tỉnh và các đơn vị liên quan trao đổi các thông tin về cơn bão số 3. Tại các Trung tâm KTTV tỉnh, các Giám đốc, Phó Giám đốc Trung tâm thường xuyên liên hệ với lãnh đạo tỉnh và BCH PCLB để tư vấn, thông tin về cơn bão số 3. Riêng tại Thanh Hóa, theo yêu cầu của tỉnh, Trung tâm KTTV

đã cử một tổ dự báo KTTV thường xuyên có mặt tại Văn phòng BCH PCLB tỉnh để cung cấp kịp thời thông tin phục vụ công tác PCLB của tỉnh.

Đài và 2 Trung tâm KTTV tỉnh đã chuyển 36 bản tin/tỉnh về diễn biến của cơn bão, nhận định chi tiết về hướng, tốc độ di chuyển, cường độ, thời gian và khu vực đổ bộ của bão; tình hình gió, mưa, lũ xảy ra trên địa bàn đến UBND tỉnh và các Sở, Ban, Ngành có liên quan qua Fax, Email và các phương tiện thông tin khác. Các bản tin cảnh báo, dự báo đã giúp cho công tác chỉ đạo, tổ chức phòng chống bão, lũ do cơn bão số 3 đạt hiệu quả rất cao, giảm thiểu thiệt hại do bão gây ra.

Công tác đo đạc khí tượng, thủy văn tại các trạm được chú trọng. Bảo đảm thu thập số liệu đầy đủ. 7 Trạm khí tượng ven biển: Kỳ Anh, TP. Hà Tĩnh, Vinh, Hòn Ngự, Quỳnh Lưu, Tĩnh Gia và TP Thanh Hóa đã làm tốt 351 obs TYPH từ 15 giờ ngày 23 tháng 8 đến 19 giờ 30 phút ngày 24 tháng 8, phục vụ cho công tác dự báo cơn bão số 3. Thông tin liên lạc bảo đảm thông suốt. Các bản tin, số liệu được truyền dẫn đầy đủ và kịp thời. Theo dõi chặt chẽ diễn biến bão, tình hình mưa, lũ trên địa bàn; các bản tin cảnh báo, dự báo được thảo luận kỹ và được chuyển nhanh đến UBND tỉnh, BCH PCLB và các đơn vị liên quan để kịp thời chỉ đạo tổ chức, phòng chống bão, lũ.

UBND các tỉnh đã đánh giá cao công tác phục vụ phòng chống cơn bão số 3 của Đài.

Hình 2. Trường mây của cơn bão số 3, quan trắc tại Trạm Rada Vinh, 10 giờ 30 phút ngày 24 tháng 8

3. Thiệt hại do bão số 3 (Theo thống kê nhanh của Văn phòng BCĐ PCBL các tỉnh trong khu vực)

* Tại Hà Tĩnh: 3 người chết và 15 người bị thương; 10.304 nhà sập và tốc mái, 605 nhà bị ngập nước, 8 trường học với 110 phòng học bị hỏng, 8 trạm y tế bị ngập nước và tốc mái. thiệt hại khoảng 69,650 tỷ đồng. 8.502 ha lúa hè thu, 316 ha ngô, 400 ha sắn, 1.390 ha đậu, 637 ha rau màu bị ngập... 300 gia cầm bị chết. Thiệt hại về nông lâm ngư nghiệp khoảng 61.654 tỷ đồng. Sạt lở 24.500m³ đê, 10.012m³ kè và 29.250m³ kênh đất bị xói lở, bồi lắng. Thiệt hại về thủy lợi đê điều khoảng 9 tỷ 133 triệu đồng; về giao thông: 9,816 tỷ đồng; về thủy sản 35 tỷ 230 triệu đồng. 900 cột điện hạ thế, 150 cột điện trung thế, 2 cột viễn thông bị gãy đổ. 8906m² tường rào, mái che và 415 biển báo bị hỏng...

Tổng thiệt hại của Nhà nước và nhân dân khoảng 207 tỷ 075 triệu đồng.

* Tại Nghệ An: 06 người chết (Quỳnh Lưu 03 người; Nghi Lộc 01 người; Diễn Châu 01 người và Yên Thành 01 người). Bị thương 49 người.

Nhà bị sập 317 cái; 34.320 nhà tốc mái; 30 tàu, thuyền bị đắm. Ngập đổ 40.283 ha lúa (trong đó có 8.595 ha lúa có khả năng mất trắng); 7.936 ha ngô, 826 ha lạc ngập đổ. 465.000 cây công nghiệp, cây ăn quả, 126.781 cây xanh đô thị; 7.432 ha cây lâm nghiệp bị đổ gãy; 3.523 ha nuôi trồng thủy sản bị ngập (khả năng mất trắng 2.000ha). Sạt lở 220.240m³ về công trình thủy lợi và 174.782 m³ đường giao thông. 8466 cột điện cao thế, hạ thế bị đổ gãy và 234.190 m dây điện, điện thoại đứt hỏng.

Tổng ước tính kinh phí thiệt hại khoảng 905 tỷ đồng.

(Trong đó thiệt hại do cây xanh đô thị đổ gãy là 126,78 tỷ đồng).

* Tại Thanh Hóa: Không có thiệt hại về người. Tốc mái và đổ 268 nhà ở và phòng học, 20 tàu, thuyền bị chìm. Ngập, tràn 445 ha nuôi trồng thủy sản. 5250 ha lúa bị ngập đổ. 8445m³ thủy lợi và

3600 m³ giao thông bị sạt lở. 64 cột điện hạ thế bị gãy đổ...

Tổng ước tính thiệt hại của Nhà nước và nhân dân khoảng 37,5 tỷ đồng.

* Tại TP. Vinh: Do mưa to kèm theo gió giật mạnh kéo dài và làm mất điện nên trên toàn thành phố. Thiệt hại về người và cơ sở vật chất:

Người dân chằng chống nhà cửa trước bão

Ảnh: Nguyễn Bình

11 người bị thương; 30 ngôi nhà bị đổ sập; 3464 mái nhà, mái che bị tốc; 19032 cây xanh bị đổ; 538 cột điện các loại bị gãy đổ; 15 trường học và cơ quan bị tốc mái, hỏng khung kính; 5207 m tường rào bị đổ.

Về phương tiện, thiết bị: bị đắm 3 thuyền đánh cá công suất dưới 20CV; 2 hệ thống truyền thanh FM bị đổ; hỏng 03 máy bơm, trạm bơm thủy lợi; đổ 621 biển quảng cáo các loại.

Về sản xuất nông ngư nghiệp: ngập 1000 ha lúa hè thu, vụ mùa hỏng 502 ha hoa màu, cây cảnh; 219,9 ha cá nước ngọt và 28 ha tôm bị mất trắng; chết 10.100 gà.

Tổng thiệt hại ước tính 106,886 tỷ đồng.

Như vậy, theo số liệu thống kê chưa đầy đủ, tổng thiệt hại do cơn bão số 3 gây ra cho các tỉnh Bắc Trung Bộ ước tính gần 1.300 tỷ đồng.